

Ändring av föreskrifterna RA-FS 2019:1

Riksarkivets föreskrifter och allmänna råd om återlämnande eller gallring av handlingar inom löne- och personaladministrativ verksamhet.

Bakgrund

Ändringen i bokföringslagen och i lagen om kommunal bokföring och redovisning har medfört att Riksarkivets föreskrifter och allmänna råd (RA-FS 2018:10) om gallring och utlån av räkenskapsinformation m.m., har ändrats (genom RA-FS 2024:2).

Ändringen innebär att verifikationer och fakturor i original får gallras omedelbart efter överföring till ny handling eller databärare, under förutsättning att ursprungets äkthet har säkerställts och innehållets integritet med avseende på de uppgifter som krävs i en verifikation respektive en faktura inte har förändrats. En förutsättning är också att myndighetens verifikationer och fakturor är sökbara och kan presenteras vid behov i minst sju år. Tidigare skulle fakturor i pappersoriginal bevaras i tre år, även om de hade digitaliserats.

I bilagan till RA-FS 2019:1 ingår handlingstypen *Reseräkningar med bilagor*, som visserligen är räkenskapsinformation, men med en nära koppling till löneadministration. Med anledning av det har en skrivning i linje med tidigare formulering i RA-FS 2018:10 också använts i RA-FS 2019:1.

Nuvarande lydelse:

Handlingar	Återlämnande, bevarande och gallring	Anmärkningar
Reseräkningar med bilagor	1. Gallras 7 år efter det att ersättningen betalades ut. 2. Bilagor i form av kvitton som redovisar utlägg som den anställda har gjort i tjänsten får skannas och därefter gallras 3 år efter utgången av det räkenskapsår som handlingarna avser.	Punkten 2. avser till exempel utlägg för resor med buss eller taxi.

I och med ändringen av RA-FS 2018:10 kan verifikationer gallras omedelbart efter överföring till ny handling eller databärare under förutsättning att

informationen inte förvanskas eller förstörs. Därmed behöver även formuleringen i RA-FS 2019:1 ändras så att den överensstämmer med den gallring som regleras i RA-FS 2018:10.

I Riksarkivets promemoria till RA-FS 2019:1,¹ med stöd av Skatteverkets förstudierapport *Digital kvittohantering* från 2018, görs en åtskillnad mellan

- kvitton som inte är kopplade till utlägg för myndighetens verksamhet, vilket innebär underlag för ersättning i form av personalförmåner som friskvård, läkemedel och sjukvård,
- kvitton som är kopplade till utlägg för myndighetens verksamhet, vilket innebär ersättning till följd av tjänsteutövning för myndighetens räkning, till exempel för mat, litteratur eller resor.²

I promemorian beskrivs att anledningen till åtskillnaden av handlingstyperna är att reseräkningar omfattas av myndighetens momsredovisning men det gör inte kvitton rörande friskvårds-, läkarvårds- eller läkemedelsersättningar.³

Därför utgör *Kvitton rörande friskvårds-, läkarvårds- eller läkemedelsersättningar* respektive *Reseräkningar med bilagor* olika handlingstyper i RA-FS 2019:1.

Nuvarande lydelse:

Handlingar	Återlämnande, bevarande och gallring	Anmärkningar
Kvitton rörande friskvårds-, läkarvårds- eller läkemedelsersättningar.	Gallras 7 år efter det att ersättningen betalades ut.	Avser kvitton som lämnas in av den anställde för att begära ersättning.

Kvitton rörande friskvårds-, läkarvårds- eller läkemedelsersättningar utgör underlag för personalförmåner och enligt Skatteverkets förstudierapport inkommer de handlingarna till myndigheten först när ersättningen registreras, till exempel i ett personalsystem, eftersom den anställde inte agerar på uppdrag av myndigheten när köpet görs.⁴ Medan reseräkningar, som innebär ersättning till följd av tjänsteutövning, inkommer till myndigheten när den anställde tar emot verifikationen eftersom det görs i tjänsten.⁵

Även om *Kvitton rörande friskvårds-, läkarvårds- eller läkemedelsersättningar* inte omfattas av myndighetens momsredovisning enligt tidigare pro-

¹ Riksarkivets promemoria 2019-02-05, dnr RA 2017/10685, s. 7-8.

² Skatteverkets förstudierapport, *Digital kvittohantering* 2018-08-24, dokument-ID 204 377 928-18/123, dnr RA 2018/03590, s. 7.

³ Riksarkivets promemoria, s. 8.

⁴ Skatteverkets förstudierapport, s. 7, 9.

⁵ Skatteverkets förstudierapport, s. 12.

memoria är handlingstypen kvitto en verifikation som kan gallras efter överföring till ny handling eller databärare, motsvarande verifikationer i RA-FS 2018:10.

En verifikation kan vara en faktura, ett kvitto, ett skuldebrev eller ett annat underlag som innehåller information om affärshändelsen. Samtliga handlingar i original som utgör verifikationer bör omfattas av möjligheten till gallring efter överföring till ny handling eller databärare.

Ett syfte med ändringen av bokföringslagen och lagen om kommunal bokföring och redovisning – genom avskaffat krav på bevarande av räkenskapsinformation i original – var effektivisering, förenkling och kostnadsbesparing för bokföringsskyldiga verksamheter, vilket även gäller för statsförvaltningen.

Gallring efter överföring till ny handling eller databärare i enlighet med RA-FS 2018:10 är inte begränsad till gallring efter skanning som för resterande gallringsbara handlingar i RA-FS 2019:1, i enlighet med 2 kap. 3 §.

Nya regler för läkemedelsersättning

Från och med den 1 januari 2024 gäller nya regler för läkemedelsersättning för statligt anställda. Förändringen genomförs med anledning av facklig förhandling på central nivå. Istället för att rapportera varje utlägg med en verifikation, kan anställda rapportera kostnaderna för läkemedel genom ett registerutdrag från E-hälsomyndigheten, en gång om året. Det finns lokala skillnader om vad som gäller på respektive myndighet, det är inte alla myndigheter som tillämpar de nya reglerna.⁶

Registerutdraget kan förekomma hos vissa myndigheter i samband med rapportering av läkemedelsersättning. Registerutdraget är en rapport över medarbetarens verifikationer för läkemedel under ett år. När medarbetaren rapporterar registerutdraget till myndigheten blir det en allmän handling som motsvarar de enskilda verifikationerna, dvs. de utlägg som medarbetaren har gjort under året. Registerutdraget kan gallras efter sju år såsom verifikationer.

Ändring i bilaga i RA-FS 2019:1

RA-FS 2019:1 ändras genom att punkt 2, under handlingstypen *Reseräkningar med bilagor* i bilagan till föreskriften, upphör att gälla och ersätts av motsvarande undantag som för verifikationer i RA-FS 2018:10 (ändrad genom RA-FS 2024:2). Samma undantag i bilagan införs också för handlingstypen *Kvitton rörande friskvårds-, läkarvårds- eller läkemedelsersättning*.

Det innebär att verifikationer i RA-FS 2019:1 har samma stöd för gallring efter överföring till ny handling eller databärare som verifikationer i RA-FS 2018:10.

⁶ Tidningen Publikt, 2024-02-20.

För att samtliga handlingar som utgör verifikationer ska omfattas av gallring efter överföring till ny handling eller databärare (och inte enbart kvitton) ändras också handlingstypens namn från *Kvitton rörande friskvårds-, läkarvårds- eller läkemedelsersättningar* till *Verifikationer rörande friskvårds-, läkarvårds- eller läkemedelsersättningar*.

Anledningen till att handlingstypen *Reseräkningar med bilagor* inte helt utgår från RA-FS 2019:1 och att myndigheter istället tillämpar RA-FS 2018:10, är för att det ur ett användarperspektiv skapar en tydligare helhet i föreskriften för löne- och personaladministrativa handlingar. Det är sannolikt att den som ska tillämpa Riksarkivets föreskrifter först söker i RA-FS 2019:1 istället för i RA-FS 2018:10. Därutöver har reseräkningar funnits med i de generella föreskrifterna för gallring av löne- och personaladministration sedan RA-FS 1996:4.

Föreslagen lydelse:

Handlingar	Aterlämnande, bevarande och gallring	Anmärkningar
Reseräkningar med bilagor	1. Gallras 7 år efter det att ersättningen betalades ut. 2. Verifikationer får gallras efter överföring till ny handling eller databärare, under förutsättning att ursprungets äkthet har säkerställts, innehållets integritet med avseende på de uppgifter som krävs i en verifikation inte har förändrats och att myndighetens verifikationer är sökbara och kan presenteras vid behov i minst 7 år.	Med bilagor avses till exempel verifikationer över utlägg för resor med buss eller taxi.
Verifikationer rörande friskvårds-, läkarvårds- eller läkemedelsersättningar.	1. Gallras 7 år efter det att ersättningen betalades ut. 2. Verifikationer får gallras efter överföring till ny handling eller databärare, under förutsättning att ursprungets äkthet har säkerställts, innehållets integritet med avseende på de uppgifter som krävs i en verifikation inte har förändrats och att myndighetens verifikationer är sökbara och kan presenteras vid behov i minst 7 år.	Avser verifikationer som lämnas in av den anställde för att begära ersättning.

Konsekvensanalys

Konsekvenserna av de ändringar som föreslås bedöms framförallt medföra positiva effekter, eftersom det möjliggör att även verifikationer som ingår i RA-FS 2019:1 kan gallras efter överföring till ny handling eller databärare under förutsättning att informationen inte förvanskas eller förstörs, såsom i RA-FS 2018:10.

Det medför både tidsmässiga och ekonomiska besparingar, eftersom en större mängd pappersmaterial i form av verifikationer inte behöver hanteras fysiskt. En administrativ konsekvens av ändringen av föreskriften blir att myndigheterna behöver uppdatera sina interna dokument och instruktioner till verksamheten.

Övriga handlingar i papper som enligt bilagan i RA-FS 2019:1 får gallras, kan fortsatt gallras efter skanning enligt 2 kap. 3 § med en frist som myndigheten själv fastställer.

Sammantaget görs bedömningen att några ytterligare konsekvenser enligt förordning (2024:183) om konsekvensutredningar inte har identifierats.